

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרֻשֶׁת תִּזְרִיעַ

הפטרה: ואיש בא מבעל שלישה

יציאת השבת:

19:48

ירושלים: 19:45

ה' ניסן תשפ"ד

ברכת האילנות | פרשת הנשיאים | א"א צדקתך

יציאת השבת ר"ת 20:27

גיליון 861

כניסת השבת:

18:38

ירושלים: 18:31

מְגִדֹּל יְשׁוּעוֹת מְלָכּוֹ

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

פרשת תזריע פותחת בהולדה ובצמיחה. בזוהר הקדוש מובא הקושי של כנסת ישראל ושל השכינה במקום הגלות. עם ישראל גלה לאחר חורבן בית המקדש מארץ ישראל ועמו השכינה. 'עמו אנוכי בצרה', 'ובכל צרתם לו צר', מכאן שכל מקום שגלו ישראל שכינה עמם. ואולם, לפי הזוהר, צמיחה אינה יכולה לבוא במקום הגלות, רק בארץ ישראל!

והנה זכינו לשוב לארצנו ולהתיישב על אדמתנו. תפילת כל הדורות באלפיים שנות גלותנו נענתה. 'וקבץ נפוצותנו מארבע קצוות הארץ, והביאנו לציון עירך ברינה'. כל חזון הנביאים מתקיים לגנד עיננו. פעמים שאנו מסתכלים על המציאות וזוכים לראות את יד ה' הפועלת בעולם. אם אנו לא מעריכים די הצורך את המתנה של ארץ ישראל, הרי שאויבנו מזכירים לנו את טובה של הארץ, כאילו לומר: איך אינכם מעריכים את המתנה שקיבלתם? אתם רוצים שניקה אותה מכם?

כיום אנו נמצאים במערכה גדולה על קיומנו כעם החי בארצו. אויבנו יודעים כי לא יוכלו לפגוע בנו מבלי לצפות לתגובה הולמת. הקב"ה מסייע לעם ישראל ולחיילי ישראל וכוחות הביטחון במערכה המורכבת בה אנו נמצאים, אכן בכל דור "עומדים עלינו לכלותינו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם". מוטלת עלינו חובה גדולה להודות לבורא על כל הטוב אשר גמלנו ולהתפלל שיתקיימו בנו דברי דוד המלך בסיום תפילתו, הנזכרים גם בברכת המזון: "מְגִדֹּל יְשׁוּעוֹת מְלָכּוֹ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם", בגאולה השלימה בקרוב, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

דיני הכשרת המטבח לפסח

כלים: כלי חרס וכן כלי פורצליין (פרפורי), אם נשתמשו בהם בחמים לכתחילה אין להם הכשר. כלי זכוכית: לדעת השו"ע אינם בולעים כלל ודי להם בשטיפה והדחה ויש נוהגים להחמיר ולהגעים. ולדעת הרמ"א דינם ככלי חרס שאין להם הכשר. והוא הדין לכלי פיירקס ודורלקס. כלי אמאיל (זיגו) אפשר בהגעלה וטוב להחמיר להגעילו ג' פעמים.

הכשרת תנור אפייה לפסח: מנקים את התנור היטב. ואם יש חשש שנפלו פירורי חמץ לתוך דלת התנור (בעיקר בדגמים הישנים), ישטפוה עם הרבה סבון, כדי שהפירורים ישם ייפגמו ולא יהיו ראויים למאכל כלב. לאחר מכן יש להפעיל את התנור על החום הגבוה ביותר למשך חצי שעה.

את התבניות קשה להכשיר, מפני שבלעו באש בליעה קשה וצריכות ליבון חמור, וכיוון שבליבון חמור צורתם תתכער - אין להכשירן. ולכן צריך לקנות תבניות מיוחדות לפסח, ואת תבניות החמץ יש לנקות ולשמור כשאר כלי החמץ. אם לא ניתן להשיג תבניות מתאימות לפסח, אפשר להשתמש בתבניות חד-פעמיות.

דרך ההכשר: יקחו את הרשת של התנור, יניחו אותה בתוך התנור, ויפעילו אותו למשך חצי שעה על החום הגבוה ביותר, וכך הרשת תעבור ליבון קל, שמועיל לדעת מקצת הפוסקים. אבל כדי שלא להיכנס לספק יניחו על הרשת נייר כסף, כדי שתחצוץ בין הרשת לתבנית החד-פעמית של פסח, וכך גם אם יגלוש דבר מאכל מהתבנית לא ייווצר חיבור בין התבנית של פסח לרשת.

הכשרת הגז: בכל השנה אנחנו רגילים להשתמש באותה החצובה לסירים בשריים וחלביים, מפני שגם אם גלש מעט מן התבשיל הבשרי או החלבי על החצובה, האש ששולטת שם תשרוף ותפגום את מה שנשפך. ומכל מקום לקראת פסח, משום חומרת איסור חמץ, נוהגים ללבן את החצובה בליבון קל (רמ"א תנא, ד, מ"ב לד). ויש נוהגים להגעילה. ורצוי לצפות בנייר כסף עבה את הברזלים שעליהם הסירים עומדים, כדי לחצוץ בין החצובה שהעמידו עליה תבשילי חמץ לבין סירי הפסח. אמנם מי שלא ליבן את החצובה ובישל עליה בפסח - המאכלים כשרים.

את שאר הברזלים שאינם נוגעים בסירים, וכן את משטח האמייל שמתחת לחצובה ואת ראשי הגז, צריך לנקות היטב מכל שאריות האוכל. אבל כיוון שכל החלקים הללו אינם באים במגע עם הסירים - אין צריך ללבנם או לעטפם בנייר כסף. ונוהגים להבעיר למשך כחצי שעה את כל הלהבות. הכלל בהכשרה: כבולעו כך פולטו.

רצוי להחזיק סט כלי אוכל המיוחדים לחג הפסח,

כלים חדשים יש להטביל.

תנאים מקדימים להכשרה:

ניקיון היטב שלא יהיה חמץ בעין.
המתנה 24 שעות קודם ההכשרה.
פירוק ידיות וחלקים מתפרקים.
כלים עם חריצים לשאול שאלת חכם.

קודם הפסח:

יש לנסות ולסיים את החמץ גמור.
נעילת החמץ שנותר ומכירתו, וכן נעילת כלי חמץ.
זה הזמן לחידוש מלאי כלי המטבח.

שיש וכיור: מנקים אותם היטב, ולאחר מכן המקלים מסתפקים בעירוי מים רותחים על כל השיש והכיורים. אפשר לשם כך להשתמש גם במכשיר הקיטורית, שחום האדים היוצאים ממנו מאה מעלות. המחמירים, בנוסף לכך מצפים את השיש בשעוונית או בנייר כסף עבה, וכן בכיור מניחים כיור פלסטיק. ובשיש שנוהרים שלא להניח עליו ישירות סירים רותחים מפני החשש שיתקלקל, גם המחמירים יכולים להסתפק בעירוי מים רותחים בלא כיסוי שעוונית או נייר כסף.

פלטה של שבת: פלטה חשמלית מנקים היטב, מחממים על החום הגבוה למשך שעותיים, ומצפים בנייר כסף. פלטת נחושת שמניחים על הגז אפשר להכשיר באחד משני אופנים: א. לנקותה וללבנה ליבון קל. ב. לנקותה, לחממה כמו בשבת למשך שעותיים, ובנוסף לכך לצפותה בנייר כסף.

מיקרוגל: יש מחמירים שלא להשתמש בו בפסח כלל, ויש הנוהגים להכשירו בארבעה שלבים: א. מנקים אותו היטב משאריות אוכל שאולי נותרו בו מחמת גלישת מאכלים או מזיעת המאכלים שיצאה עם האדים. ב. כיוון שיש לחשוש שאולי גלש איזה מאכל חמץ על הצלחת המסתובבת, יש להניח דבר שיחצוץ בין הצלחת למאכלים שמחממים בפסח. ויותר טוב להחליף צלחת לפסח. ג. להמתין עשרים וארבע שעות כדי שהטעם הבלוע בו יפגם. ד. כיוון שבליעת החמץ שבו נעשית על ידי האדים העולים מהמאכלים המתחממים במיקרו גל, לפיכך הכשרתו על ידי הנחת צלוחית מים וחימומה למשך זמן ארוך מעט מהמקובל.

מדיח כלים: מנקים היטב את המסננת, שפעמים רבות נתקעים בה שיירי מאכל. מפעילים את המדיח על החום הגבוה ביותר, וכבולעו כך פולטו. ולגבי המגשים, לכתחילה רצוי להחליפם, או להגעילים במים רותחים או בעירוי של מים רותחים. וכשקשה להגעילם או להחליפם, אפשר להגעילים בהדחה בתוך המדיח בתוכנית הארוכה והחמה ביותר. ובכל מקרה צריך להמתין עשרים וארבע שעות אחר ההדחה האחרונה של כלי החמץ.

ויש מחמירים ומחשיבים את המדיח ככלי ראשון, שכדי להכשירו צריך להכניס לתוכו ברזל מלובן כדי שירתח את המים. וכיוון שקשה מאוד לבצע זאת במדיח ביתי, אין דרך להכשירו לדעת המחמירים. והמקלים יש להם על מה לסמוך.

שולחן האוכל: השולחנות שלנו עלולים להתקלקל בעירוי של מים רותחים, וקל וחומר עם ברזל מלובן. לכן העיקר לנקותם היטב, ואח"כ להדביק עליהם ניילון או נייר לכל משך הפסח, כדי ליצור חציצה קבועה בין השולחן לכלים ולמאכלים של פסח. על הנייר או הניילון יפרשו את המפה, וטוב להקפיד שלא להניח סירים רותחים ישירות על השולחן, אלא על צלחת הפוכה וכדומה.

מקרר וארונות מטבח: כיוון ששימושם בצונן, החשש היחיד הוא שמא נשאר בהם פירורי חמץ, ולכן הכשרתם בניקוי. ובמקומות שקשה לנקות, כדוגמת החריצים שבצד הגומיות שבדופן המקרר, ויש חשש שאולי נתקעו שם פירורי חמץ - ינקו עם הרבה מי סבון או חומר אחר שיפגום את הפירורים מהיות ראויים למאכל כלב, ואין חובה לפתוח את הגומיות כדי להוציא את הפירורים הטמונים שם. כשהיו מדפי הארונות מעץ טבעי, פעמים רבות שהיו בהם סדקים והיה קשה לנקותם באופן מוחלט מחמץ שנדבק בהם, ולכן הורו האחרונים לצפות את המדפים בנייר או מפה (מ"ב תנא, קטו). אבל במדפים חלקים כשלנו, אין חשש שנשאר עליהם חמץ, ולכן אחר ניקיון טוב אין חובה לפרוש עליהם נייר או מפה. ואע"פ כן רבים נוהגים לצפות את המדפים בנייר.

ברכת האילנות

היוצא בימי ניסן, ורואה אילנות מלבליים, מברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁלֹא חָסַר בְּעוֹלָמוֹ כָּלֹם
וּבְרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבִים לְהִנּוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם.**

א. תיקנו רבותינו ברכה זו, מכיון שהלבלוב באילנות הוא דבר שבא מזמן לזמן באופן מחודש, שאדם רואה עצים יבשים שהפריחם הקב"ה (הרא"ה בספר פקודת הלויים, ברכות מג:) ואין לברך ברכה זו אלא פעם בשנה ולא יותר.

ב. גם הנשים יברכו ברכת האילנות בחודש ניסן, ואף על פי שנשים פטורות ממצוות עשה שהזמן גרמן מכל מקום ברכת האילנות יברכו.

ג. והטעם, שמעצם מצות ברכת האילנות, היה ראוי לברך בכל זמן, אלא שהטעם שמברכים דוקא בימי ניסן הוא משום שאז מלבליים האילנות, נמצא אם כן שאין הזמן גורם את הברכה, רק הוא תנאי בברכה, ולכן גם נשים יברכו ברכת האילנות.

ד. אין לברך ברכת האילנות אלא על אילנות של מאכל, אבל על אילני סרק שאין מוציאים פירות אין לברך, ומכל מקום אם עבר ובירך על אילני סרק, לא יחזור לברך כשרואה פרחי אילני מאכל.

ה. ולא יברך אלא כשרואה שני אילנות, ודי מצד הדין אפילו בשני אילנות ממין אחד, והמברך על מיני אילנות הרבה, הרי זה משובח.

ו. אילנות המורכבים מין בשאינו מינו, יש אומרים, שאין לברך עליהם ברכת האילנות, שהואיל וקיומם נגד רצון הבורא, אין לברך ולהודות להשם יתברך על כך. ויש חולקים ואומרים שהואיל והברכה היא על כללות הבריאה, יכול לברך גם על אילנות מורכבים. ואף על פי שהרצוה להקל לברך עליהם אין למחות בידו, ומכל מקום לכתחילה אין לברך עליהם, שספק ברכות להקל.

ז. מותר לברך על אילנות שהם בתוך שלוש שנים לנטיעתם, אף על פי שהם ערלה, ואסורים בהנאה, הואיל ולא נעשו באיסור, מותר לברך עליהם.

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לדפנות: ציפורה ויהודה לוי. שרה בת שמחה, ביבה אלימלך. עור בן עשה. תקוה בת עזיהו. אלנה בת גיאן. אסתר בת דבורה. מול בת עולה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סלחה. ישי ורחל לוי. דנה בת זוהרה. עדן בת רחל. מיטל מוריה אדרי. יוסף בן מישל. דוד ביטון ח"י. **לזכר:** יוסף ושריי בן דוד ח"י. **להחיות נעדרי צה"ל ושבויי ובהם:** אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כין, צבי פלדמן. וכל החטופים והשבויים בעזה!

לעילוי נשמת: הגו"ע יוסף. הגר"מ אליהו. הרב אברהם עזריקן. רבי מוסקור מלל. רבי יצחק שושן. רבי יעקב שושן. יונה זיה. סופר מנחם. יצחק דרעי. רבי אברהם בן שבא אלעזר. מקסים חיים דרעי. מיר חנום. ישראל אברהם טן. שלמה בן מרים. יצחק ועמרים אטיאם. אוון מעלים. אליהו מייט. דוד נחסבר. מירי פולק. מרים קדושים. עמנוס דגרי. ריי שלמה. סימנטוב משה יהודה. יצחק זקן בן סולמנה. נעים משה. אמנון נסים וסוליקה שושן. אליס טובול. סרדה שמעון. יפה גזרי. יונה קלון. סימני בת חנו. ליאש שבת משה עשה. חנה יצחק. אסתר חדר. אסתר בת תורה. אליהו בת פרידה. תרצה יודן. אסתר וענבר נחום. דניאל אלמליח. מנחם הלוי. דוד טובול. מילע עמר. אריה בן שמעון. ציונה בת דוד. יצחק ולאח אסתר. אליהו אדרי. עזיהו עמנוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה ויוסף שרעבי. מרים יהודה. שמואל למברגר. נעיה בת מל'ה. ליאור רחמים. זק טל. עליזה מועלים. עליזה חן. שרה אליאל. דוד ופריחה חן. שמעון בן רחל. אברהם אדרי. יוסף אלקובי. מויאל ועקנין. חסיבה ששפיטש. עשה דוד. ברכה סופר. כמיהה דירי. רפי עשור. איתי זפתי. מעין וסדר עשור. כמישה חן. מרים בת רחל. טאה חן. אילה שחר. אורטל מנחם. יצחק ושמחה אילון. אורי יצחק אילון ח"י. יצחק בן פנינה ז"ל.

ולע"ז הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנדור, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציציליה צילה לבית משפחת ציטרון ח"י. אברהם ולאח ציטרון ז"ל.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה